

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 23. oktober 2014 har udvalget efter ønske fra Annette Vilhelmsen (SF) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 34 (Alm. del - bilag)

"I forlængelse af Socialpædagogernes forslag til et nationalt forskningsprogram på det socialpædagogiske område, bedes ministeren redegøre for, i hvilket omfang der allerede i dag foretages forskning på (del)områderne, som foreslået i Socialpædagogernes forskningsprogram, og herunder oplyse i hvilket regi denne forskning i givet fald foretages, og hvor mange midler der er afsat til denne?"

Svar

Indholdet i Socialpædagogernes forslag til forskningsprogram retter sig i overskriftsform mod følgende tre områder:

- 1) *Organisations- og arbejdsformer:* Videnbaseret praksis, videnproduktion og videnanvendelse i det socialpædagogiske arbejde. Hvordan videnbaseres det socialpædagogiske arbejde i højere grad end i dag?
- 2) *Børn og unge:* Anbragte børn og unge, deres dannelse af relationer og netværk, skolegang og fritidsliv. Hvordan skabes de bedste rammer for udsatte og anbragte børn og unge i hverdagen?
- 3) *Voksne mennesker med funktionsnedsættelser og særlige sociale problemer:* Sociale netværk og deltagelse i fællesskaber, uddannelse og arbejde. Hvordan støttes der bedst op om disse mennesker, så de bedst mestrer egne liv og ressourcer?

Kortlægning af dansk social- og velfærdsforskning

Det er ikke i den eksisterende forsknings- og innovationsstatistik muligt at udtrække data på et detaljeringsniveau, som beskrevet ovenfor. I september 2012 offentliggjorde Uddannelses- og Forskningsministeriet imidlertid sammen med Socialministeriet en "Kortlægning af dansk social- og velfærdsforskning", som giver et billede af forskningen på området baseret på 2009-tal. Kortlægningen blev afgrænset til kun at belyse samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning og inddrog således ikke f.eks. sundhedsforskning eller teknisk hjælpemiddelforskning.

Af kortlægningen (s. 32) fremgår det, at "De største tematiske forskningsområder er udsatte børn og unge, integration samt sociale forhold på arbejdsmarkedet, og analysen tyder på, at forskningen på disse områder er øget markant de seneste 10 år". Samtidig viser kortlægningen, at de tematiske områder er meget spredt, og gennemsnitligt beskæftiger ca. 2 årsværk sig pr. forskningsenhed med et tematisk område. Det fremgår eksempelvis, at forskning og udvikling (FoU) inden for områ-

14. november 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/019021-02

det "Udsatte børn og unge" er fordelt på ikke mindre end 35 forskellige forskningsenheder.

Af kortlægningen fremgår det desuden, at "Udsatte børn og unge" (jf. område 2 i Socialpædagogernes forslag til forskningsprogram) er det, af de opgjorte forskningsfelter, der har det største omfang med i alt 94 årsværk og ca. 80 mio. kr. i FoU-udgifter. Størstedelen af forskningen findes på universiteterne (54 årsværk og 42 mio. kr.), mens "Andre institutioner", herunder f.eks. sektorforskning tegner sig for næstmest (28 årsværk og 30 mio. kr.). Endelig tegner professionshøjskoler sig for 11 årsværk og 8 mio. kr.

I kortlægningen er det særligt to områder, der synes at falde ind under "*Voksne mennesker med funktionsnedsættelser og særlige sociale problemer*", nemlig "Udsatte voksne" og "Personer med handicap". 61 FoU-årsværk og 50 mio. kr. i FoU-udgifter blev anvendt på området "Udsatte voksne", mens 34 FoU-årsværk og 29 mio. kr. i FoU-udgifter blev anvendt på området "Personer med handicap". Også på disse områder gælder, at størstedelen af forskningen finder sted på universiteterne, mens "andre forskningsinstitutioner" tegner sig for en noget mindre andel. Endelig tegner professionshøjskolerne sig for en forholdsvis begrænset del af den samlede FoU-aktivitet på områderne.

Område 1 i Socialpædagogernes forslag til forskningsprogram "*Organisations- og arbejdsformer*" kan i nogen grad siges at gå på tværs af flere af de i kortlægningen definerede forskningsfelter, men relaterer sig formentlig i særlig grad til forskningsfelter som "Socialt arbejde" (25 FoU-årsværk og 30 mio. kr. i FoU-udgifter) samt "Velfærdssamfundets generelle organisering, styring og lovgivning" (64 FoU-årsværk og 56 mio. kr. i FoU-udgifter).

Forsknings- og udviklingsmidler til de sociale områder

Midlerne til forskningen på de sociale områder kommer fra en lang række forskellige kilder. En del af midlerne kommer fra universiteternes basisforskningsmidler, råd og fonde, forsknings- og evidensmidler på professionshøjskoler og erhvervsakademier, satspuljemidler samt kommunale og regionale tilskud.

Nye politiske aftaler om FoU-midler til området (oktober 2014)

Den 29. oktober 2014 blev det som led i aftale om fordeling af satspuljemidlerne aftalt, at der over to år afsættes 6 mio. kr. til FoU inden for netop de områder, som indgår i Socialpædagogernes forslag til forskningsprogram. Af aftalen fremgår det således, at:

"Den sociale indsats over for udsatte børn, unge og familier, over for mennesker med funktionsnedsættelse og med særlige sociale problemer skal bygge på viden om, hvad der virker bedst. Satspuljepartierne er derfor enige om at afsætte 6,0 mio. kr. over to år til en analyse med henblik på at sikre et bedre videngrundlag for udvikling af benchmarking på det sociale område. Samtidig udbydes der en pulje til praksisnær forskning med henblik på yderligere at forbedre videngrundlaget på det sociale område."

Den 30. oktober 2014 blev det som led i aftalen om fordeling af forskningsreserven aftalt, at der afsættes 25 mio. kr. til forskning, der "skal styrke det socialpolitiske videngrundlag med fokus på forskning i skoleforudsætninger og en tidlig indsats,

som kan bidrage til at løse udfordringer med at sikre et godt uddannelses- og dagtilbudssystem, således at alle, herunder børn og unge fra opløste hjem, har mulighed for og ansøres til at tilegne sig brugbare kvalifikationer og kompetencer. Udsatte børn og unges faglige niveau i folkeskolen skal forbedres, og flere udsatte unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse." Midlerne udmøntes af Danmarks Innovationsfond.

Relaterede bevillinger i det forsknings- og innovationsbevilgende system

De bevillinger, der mest direkte relaterer sig til området i regi af det forsknings- og innovationsbevilgende system, er uddelt af Det Frie Forskningsråd, der i perioden 2012-2014 har uddelt i alt 7 bevillinger af et samlet beløb på 18 mio. kr. til relaterede områder.

De syv projekter fokuserer på:

- Det stigende antal unge piger i alderen 15-19 år, der idømmes ubetingede straffe og afsoner i sikrede institutioner
- Medborgerskab og inddragelse af udsatte grupper, herunder udsatte børn og unge
- Betydningen af risikofyldte handlinger for anbragte unges overgang til voksenlivet
- Selvbestemmelsesret hos voksne uden selvbestemmelsesevne (udviklingshæmmede, hjerneskadede, demente mv.)
- Risikokulturer blandt danske unge
- Børns inklusionsmuligheder i folkeskolen gennem et fokus på konflikter mellem børn, forældre, lærere, skoleledere, kommunal forvaltningspraksis og lovgivning
- Hvordan professionsgrupper bidrager til at identificere, definere og intervenere i problemkomplekset 'børn der forstyrrer'.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

De bevillinger, der har relateret sig til området i regi af det tidligere Det Strategiske Forskningsråd (DSF) (nu Danmarks Innovationsfond), har været inden for de finanslovsbevillinger på i alt 135 mio. kr., der i perioden 2008-2012 har været afsat til uddannelsesforskning og forskning i professionsuddannelsernes arbejdsfelt. Størstedelen af disse midler har relateret sig til uddannelsesområdet.

DSF gav i 2008 en bevilling på ca. 12 mio.kr. til forskning i betydningen af økonomiske, sociale og organisatoriske faktorer for erhvervelse af uddannelse med fokus på de individuelle, familiemæssige og organisatoriske faktorer, som påvirker unges uddannelseskompetencer, -valg og gennemførelse.

I 2009 bevilgede DSF ca. 40 mio. kr. til Center for Strategisk Uddannelsesforskning. Centeret forsker bl.a. i problemerne med at nå målsætning om, at 95 % fra og med 2015 skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Et delprojekt vedrører dagtilbud og børns udvikling og identifikation af, hvilke faktorer i dagtilbud (dagpleje, vuggestue og børnehave), der influerer børns udvikling og bestemmer det senere uddannelsesforløb. Endvidere indgår negativ social arv generelt også i forskningen.

DSF har i 2010 bevilget ca. 11 mio. kr. til et forskningsprojekt, der fokuserer på bedre håndtering af urolige elever i folkeskolen.

Endelig har DSF i 2011 bevilget ca. 16 mio. kr. til et forskningsprojekt, som handler om at støtte børns sproglige udvikling med det afsæt, at der er mange – især udsatte – børn, der begynder i skolen med for svage sproglige kompetencer.

I bilag 1 gives en tabel over forsknings- og udviklingsmidler til de sociale områder uden for Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Vedlagt er:

- Bilag 1: Tabel over forsknings- og udviklingsmidler til de sociale områder uden for Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Med venlig hilsen

Sofie Carsten Nielsen

Uddannelses- og
Forskningsministeriet